

DICTUM FACTUM

*До 200-річчя Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна
та 175-річчя Київського національного університету ім. Тараса Шевченка*

ПРАКТИЧНИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
як підручник для студентів четвертого курсу,
що навчаються за філологічними спеціальностями
та за фахом “Переклад”

За редакцією
Л. М. Черноватого та В. І. Карабана

Вінниця
“НОВА КНИГА”
2008

УДК 811.111(075.8)
ББК 81.432.1–923
П 69

Затверджено Міністерством освіти і науки України
як підручник для студентів вищих навчальних закладів
(лист № 1.4/18–Г–2038 від 09.09.08 р.)

Рецензенти:

С. О. Швачко, доктор філологічних наук, професор
О. Б. Тарнопольський, доктор педагогічних наук, професор
Н. В. Тучина, кандидат педагогічних наук, професор

Черноватий Л. М., Карабан В. І., Ковальчук Н. М., Ярошук І. П., Ганічева Т. В., П 69 Кукуєва Н. О. Практичний курс англійської мови: Підручник для студентів четвертого курсу вищих закладів освіти (філологічні спеціальності та спеціальність «Переклад»). – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 608 с.

ISBN 978-966-382-175-7

Вперше у практиці видання подібних підручників, їх зміст та структура відповідають рекомендаціям Ради Європи та орієнтовані на Кембріджські тести. Автори прагнули врахувати новітні досягнення філології та методики навчання іноземних мов. Зокрема, у підручнику застосовуються автентичні тексти з американських та британських ЗМІ, враховуються дані комбінаторних словників для засвоєння сполучуваності лексики, застосовується систематичне введення та опрацювання найскладніших фразових дієслів, використовуються елементи проблемного навчання. Підручник містить також англо-українські та українсько-англійські словники до кожного уроку, сучасні фото та малюнки. До відмінностей підручника слід також додати урахування вікових особливостей студентів та афективних чинників навчання, дозоване застосування гумору, фабульну презентацію матеріалу, глибоке проникнення у пласти лексики, які зазвичай залишаються поза увагою укладачів навчально-методичних матеріалів (наприклад, з музикознавства). Сучасна система вправ передбачає паралельний розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо).

Для студентів вищих навчальних закладів, що спеціалізуються у галузі іноземної філології, студентів перекладацьких відділень (факультетів) університетів, фахівців, які прагнуть вдосконалити власні навички та уміння практичного володіння англійською мовою та перекладу.

УДК 811.111(075.8)
ББК 81.432.1–923

ISBN 978-966-382-175-7

- © Л. М. Черноватий: ідея, структура, типи та послідовність вправ, підготовка тексту та вправ підручника, підбір ілюстрацій, редагування, 2008
- © В. І. Карабан: редагування тексту розділу “Пригоди в ущелині Пенкадер-2”, 2008
- © Н. М. Ковальчук: підготовка вправ до розділу “Пригоди в ущелині Пенкадер-2”, 2008
- © І. П. Ярошук: підбір матеріалу до уроку 3 (розділ 2), 2008
- © Т. В. Ганічева: підбір матеріалу до уроку 2 (розділ 3), 2008
- © Н. О. Кукуєва: підбір матеріалу до уроку 3 (розділ 4), 2008
- © Видавництво “Нова Книга”: оформлення, 2008

CONTENTS

MAP OF THE DICTUM FACTUM ADVANCED PRACTICAL ENGLISH COURSE	4
INTRODUCTION	6
THE BEGINNING	10
	11
Unit 1. To Rule is Easy, to Govern – Difficult	11
Lesson 1. Ruler of Today is the Postage Stamp of Tomorrow	11
Lesson 2. Parliaments Make More Laws than We Can Break	27
Lesson 3. Politicians and Statesmen	41
Unit 2. Crime Does not Pay – at Least on Television	62
Lesson 1. It Takes a Lot of Suits to Keep a Lawyer Well Dressed	62
Lesson 2. Where Truth is Stranger than Fiction	82
Lesson 3. No One Has the Right to All His Rights	105
Unit 3. The Road To Economic Prosperity Is Often Under Construction	130
Lesson 1. Economical Economics	130
Lesson 2. Farmer is a Handy Man with a Sense of Humour	146
Lesson 3. The Unnatural Nature	163
Unit 4. A Lot of Communication Comes from Misinformation	176
Lesson 1. The Hand that Rules the Media, Rules Everything	176
Lesson 2. Broadcasting and Narrow-Casting	193
Lesson 3. The More You Love Music, the More Music You Love	207
Lesson 4. The Device to Disguise	234
Adventures in Pencader Hollow – 2	254
Home Reading Section	388
VOCABULARY	448

MAP OF THE DICTUM FACTUM ADVANCED PRACTICAL ENGLISH COURSE

UNIT 1. TO RULE IS EASY, TO GOVERN – DIFFICULT

LESSONS	TOPICS	CAE EXAM FOCUS
Lesson 1. Ruler of Today is the Postage Stamp of Tomorrow	System of Government in Great Britain, USA and Ukraine. The Monarch and the President. Executive Branch of the Government.	Vocabulary; Speaking: Describing systems of government and contrasting them; Listening comprehension; Reading; Writing: Discursive Essays
Lesson 2. Parliaments Make More Laws than We Can Break	Legislative Branch of the Government in Great Britain, USA and Ukraine. Local Government. Transparency in Government.	Vocabulary; Speaking: Describing Legislative bodies and contrasting them; Listening comprehension; Reading; Writing: Formal letters.
Lesson 3. Politicians and Statesmen	Elections, Political Parties and Movements in Great Britain, USA and Ukraine.	Vocabulary; Speaking: Describing electoral systems, political parties and contrasting them; Listening comprehension; Reading; Writing: Opinion Essays.

UNIT 2. CRIME DOES NOT PAY – AT LEAST ON TELEVISION

LESSONS	TOPICS	CAE EXAM FOCUS
Lesson 1. It Takes a Lot of Suits to Keep a Lawyer Well Dressed	Legal Branch of the Government. Legal Systems in Great Britain, USA and Ukraine. Types of Law and Courts. Procedures in Civil and Criminal Cases. Rules of Evidence.	Vocabulary; Speaking: Describing legal procedure;. Listening comprehension; Reading; Writing: News Reports.
Lesson 2. Where Truth is Stranger than Fiction	Types of Offences. Jury and witnesses. Penalties and incarcerations. Sentencing. Verdict. Post-Trial Procedures.	Vocabulary; Speaking: Describing trials; Listening comprehension; Reading; Writing: News Reports.
Lesson 3. No One Has the Right to All His Rights	International Documents on Human rights. Political, Economic, Social and Cultural Rights and Ways to Guarantee Them.	Vocabulary; Speaking: Describing human rights situations and contrasting them. Listening comprehension, Reading; Writing: Opinion Essays.

UNIT 3. THE ROAD TO ECONOMIC PROSPERITY IS OFTEN UNDER CONSTRUCTION

LESSONS	TOPICS	CAE EXAM FOCUS
Lesson 1. Economical Economics	The Principles of Economics in Great Britain, USA and Ukraine. Types of Industry in Great Britain, USA and Ukraine.	Vocabulary, Speaking: Describing economic systems and contrasting them, Listening comprehension, Reading; Writing: Opinion Essays.
Lesson 2. Farmer is a Handy Man with a Sense of Humour	Types of Agriculture in Great Britain, USA and Ukraine. Protection of the Countryside. Pest and Disease Control Management.	Vocabulary; Speaking: Describing and contrasting agricultural systems; Listening comprehension; Reading; Writing: Opinion Essays.
Lesson 3. The Unnatural Nature	Environmental Problems: Air Pollution, Water Pollution, Ground Surface Pollution, Greenhouse Effect, Global warming, Ozone Depletion, Toxic Chemicals Spells, Deforestation, Soil erosion, Desertification, Nuclear Meltdown.	Vocabulary; Speaking: Describing various environmental problems and suggesting ways to solve them. Listening comprehension; Reading; Writing: Summaries.

UNIT 4. A LOT OF COMMUNICATION COMES FROM MISINFORMATION

LESSONS	TOPICS	CAE EXAM FOCUS
Lesson 1. The Hand that Rules the Media, Rules Everything	The Press in Great Britain, USA and Ukraine. Serious and Popular Press. Styles of information Presentation. Structure of a Newspaper.	Vocabulary, Speaking: Describing different types of newspapers and magazines in the USA, Great Britain and Ukraine and contrasting them, Listening comprehension, Reading; Writing: Article.
Lesson 2. Broadcasting and Narrow-Casting	Radio and TV in Great Britain, USA and Ukraine. Main TV companies and Programmes.	Vocabulary; Speaking: Describing and contrasting radio and TV in the USA, Britain and Ukraine; Listening comprehension; Reading; Writing: Article.
Lesson 3. The More You Love Music, the More Music You Love	Musical Notation: Stave, Scale, Clefs, Notes, Steps, Accidentals, Modes, Intervals. Musicians, Groups of Musicians, Musical Instruments. Types of Musical Pieces. Composers.	Vocabulary; Speaking: Describing musical notation, musical instruments and pieces. Contrasting various composers' creative works. Listening comprehension, Reading; Writing: Opinion Essays.
Lesson 4. The Device to Disguise	Language as the Means of Communication. Variants of English. Lexical and Spelling Differences between American and British English. English as a Global Language. Regional variations of English in Great Britain. Problem of Disappearing Languages. Language and political correctness. Translation and Translators. Electronic Communication Devices: Electronic Translators and Mobile Phones.	Vocabulary; Speaking: Describing of language problems and suggesting ways to solve them. Listening comprehension; Reading; Writing: Article.

ADVENTURES IN PENCADER HOLLOW – 2

EPISODES	CONTENT	CAE EXAM FOCUS
Episodes 1–36	Over 800 most difficult meanings of English phrasal verbs	English in Use (Grammar)

HOME READING SECTION

EPISODES	CONTENT	CAE EXAM FOCUS
Episodes 1–29	Stories by modern American writers	English in Use (Vocabulary); Speaking; Reading.

ВСТУП

Ця робота є продовженням підручників для I–III курсів (*Dictum Factum Pre-Intermediate Practical English Course*, *Dictum Factum Intermediate Practical English Course*, *Dictum Factum Upper Intermediate Practical English Course*) і призначена для студентів четвертого курсу перекладацьких факультетів або перекладацьких відділень факультетів іноземної філології університетів, хоча може використовуватися і для загальної мовної підготовки.

Вихідний рівень. Відповідно до рекомендацій Комітету з питань освіти при Раді Європи щодо навчання іноземних мов (*A Common European Framework of Reference 2001*) та Програми з англійської мови для університетів (Ніколаєва та ін. 2001), по закінченні третього курсу студенти факультетів іноземної філології мають відповідати рівню *C1.1* в аудіюванні, письмі та діалогічному мовленні, а також рівню *C1.2* у монологічному мовленні та читанні. Зміст вказаних рівнів (див. Ніколаєва та ін. 2001, с. 116) викладений далі: *аудіювання* – в межах знайомих і незнайомих тем розуміти зміст поширених повідомлень, що включають складні типи аргументації; розуміти лекції та документальні програми, де коментар ведеться освіченою англійською мовою; *діалогічне мовлення* – вести мовлення невимушено, чітко формулюючи власні думки і своєчасно коригуючи власне мовлення у відповідності до висловлювань співрозмовників; *монологічне мовлення* – виступати з детальним викладом складних тем, одночасно інтегруючи кілька підтем; *письмо* – писати чіткі за змістом і добре структуровані за формою тексти, детально викладаючи інформацію; писати резюме, фактичні повідомлення та ділові листи; *читання* – розуміти довгі та складні тексти, як фактичного характеру, так і художні твори, усвідомлюючи стилістичні засоби, що містяться у тексті (більш детально див.: *A Common European Framework of Reference 2001*; Ніколаєва та ін. 2001). Саме на такий рівень розрахований матеріал цього підручника. Протягом четвертого року навчання студенти мають вийти на рівень *C1.2 – C 2*. Цим рівням відповідає тест *CAE (Certificate in Advanced English)* у Кембріджській (*UCLES*) класифікації тестів (див. *Advanced Certificate in English 1997*), відповідно і матеріал підручника та структура його завдань готують студентів до тестів такого типу.

Цілі навчання у підручнику формулюються, виходячи із загальної мети усього п'ятирічного курсу (див. Ніколаєва та ін. 2001), і зводяться до практичних (формування мовленнєвих навичок і умінь та засвоєння лінгвістичних і соціокультурних знань), когнітивних (розвиток когнітивних здібностей), афективних (формування упевненості щодо використання мови як засобу комунікації та для перекладу, а також розвиток позитивного відношення до вивчення англійської мови та засвоєння відповідної культури), освітніх (розвиток здатності до самостійного пошуку і засвоєння нового матеріалу), фахових (розвиток перекладацької компетенції) та соціальних (розвиток загальних умінь спілкування).

Наприкінці четвертого курсу студенти мають досягти рівнів *C1.2* в аудіюванні, письмі та діалогічному мовленні, а також *C2.1* у монологічному мовленні та *C2* у читанні. Зміст згаданих рівнів (див. Ніколаєва та ін. 2001, с. 117) викладений далі: *аудіювання* – в межах знайомих і незнайомих тем розуміти зміст поширених повідомлень, навіть коли вони недостатньо чітко структуровані, за умови, що зв'язки між частинами висловлювання вказані експліцитно; розуміти лекції, телевізійні передачі та фільми без зайвого напруження; *діалогічне мовлення* – вести мовлення невимушено та спонтанно, без очевидних ознак ускладнень з пошуком слів, для забезпечення комунікації у соціальній, академічній та професійній сферах; залагоджувати проблеми, що виникають у спілкуванні шляхом переформулювання попередніх висловлювань; *монологічне мовлення* – виступати з детальним логічним викладом складних тем у професійній сфері або подавати власну аргументацію, аби забезпечити розуміння та засвоєння найголовніших положень викладу з боку реципієнта; *письмо* – писати резюме, аналітичні повідомлення на фахові теми, ділові пропозиції, повідомлення та звіти про проведені дослідження; *читання* – без ускладнень розуміти більшість продуктів письмового мовлення, включаючи абстрактні, структурно та лінгвістично ускладнені тексти, наприклад, інструкції по застосуванню приладів тощо, галузеві статті та художні твори.

Досягнення таких цілей на четвертому курсі здійснюється завдяки вирішенню низки завдань, а саме: а) засвоєнню близько 5000 лексичних одиниць (слів та зворотів) у межах тем, що вивчаються; б) інтеграції навичкових параметрів (фонетики, лексики та граматики) у мовленнєвих умінях; в) аудіюванню текстів, що відносяться до тем, які вивчають студенти; г) упевненому спілкуванню в межах згаданих тем; д) умінню долати чинники, що перешкоджають розумінню під час спілкування; е) розвитку гнучких стратегій читання як мовленнєвого уміня за рахунок формування усіх його видів; є) розвитку письма як мовленнєвого уміня на матеріалі написання різножанрової продукції (повідомлення-опис, повідомлення-порівняння, публіцистичний твір з формулюванням власної точки зору, повідомлення про розвиток подій, аналіз позитивних та негативних аспектів ситуації тощо, аналіз переваг та недоліків низки об'єктів тощо, звіт про результати аналізу, виконаного за одержаним завданням, резюме, стаття), а також написання невеликих творів; ж) засвоєнню певного обсягу соціокультурних знань за рахунок читання відповідних текстів, застосування ілюстративного матеріалу тощо; з) формуванню перекладацьких навичок, зокрема, перекладним вправам.

Зміст навчання. Тематика, як і передбачено Програмою (Ніколаєва та ін. 2001), на цьому рівні відноситься до блоків “Англомовний світ і Україна” “Гуманітарні проблеми”, “Політичні проблеми” та “Професійні проблеми”, які на усіх етапах тісно переплітаються зі соціокультурним компонентом: 1) Великобританія – США – Україна: система державного управління на усіх рівнях – законодавча, виконавча та судова гілки влади, їхні органи та важелі управління; політичні партії, вибори, система протипау та принцип прозорості владних структур; 2) Судова система у Великобританії, США та Україні і система правозастосування: види права та судів, процедури у цивільних та кримінальних справах, правила подання доказів, добору присяжних, виклику і опитування свідків; види правопорушень та покарань, порядок винесення вироку, вердикт та післясудові процедури; 3) Політичні, економічні, соціальні і культурні права людини; міжнародні документи у галузі прав людини; шляхи забезпечення прав людини; 4) Принципи функціонування економіки у Великобританії, США та Україні; промисловість, сільське господарство та сфера обслуговування у цих країнах; 5) Екологічні проблеми (забруднення повітря, води та ґрунту, парниковий ефект, глобальне потепління, озонні діри, вилив токсичних речовин, знищення лісонасаджень, ерозія ґрунту, наступ пустель, аварії на ядерних об’єктах); 6) Засоби масової інформації у Великобританії, США та Україні (преса, радіо, телебачення – види газет та журналів, найпопулярніші передачі тощо); 7) Музична культура (музична нотація – нотний стан, музичні ключі, гама, ноти, інтервали, знаки альтерації, лад; музиканти та групи музикантів; музичні інструменти; музичні твори; композитори та їхня творчість); 8) Мова та переклад: варіанти англійської мови, діалектні відмінності, проблема мов, що зникають; проблема політичної коректності у мові; переклад та перекладачі; 9) Засоби електронної комунікації: електронні перекладачі, мобільні телефони; мобільний зв’язок і здоров’я людини.

Розвиток мовленнєвих умінь. Досягнення мети навчання *аудіювання* (див. вище) здійснюється як рахунок спеціальних вправ у класі, включаючи спілкування з викладачем та іншими студентами, так і завдяки домашній та самостійній роботі (прослуховування аудіокасети, що входить до комплексу з підручником, радіопередач, перегляд телевізійних передач та кінофільмів). Вправи на аудіювання зазвичай забирають надто багато часу при роботі в класі. До того ж різні студенти потребують різної кількості прослуховувань, аби виконати завдання, пов’язані з аудіюванням. Враховуючи це, доцільно перенести основну частку роботи з аудіюванням на домашню роботу, ретельно перевіряючи самостійність виконання такої роботи кожним студентом.

Навчання *говоріння* ставить за мету переважно розвиток умінь спонтанного непередготовленого спілкування, а не відтворення завчених текстів. З цією метою застосовуються мовленнєві вправи проблемного характеру, пов’язані з необхідністю опису, порівняння, протиставлення, аналізу, оцінки та формулювання висновків, відстоюванням власної точки зору, аргументуванням тощо. Важливим компонентом розвитку мовленнєвого підготовленого мовлення є виступи студентів з доповідями за матеріалом творів, підготовлених ними на виконання завдань, які є у кожному уроці. Доцільно заслуховувати виступи 1–2 студентів на початку кожного заняття, звертаючи особливу увагу на зовнішнє оформлення доповіді (гучність, дикція, артикуляція, інтонаційне оформлення, логічні наголоси тощо).

Змістом *навчання читання* є розвиток контекстуальної догадки для розуміння незнайомих слів у тексті, розпізнавання його головної ідеї, складових, їхньої структури, елементів та засобів зв’язку між ними. Передбачається також формування навичок відновлення деформованих текстів, розвиток умінь розпізнавання аргументації автора, прогнозування змісту тексту, виходячи з наявної інформації. На відміну від підручників для 1–2-го курсів, цілеспрямований розвиток зазначених навичок та умінь не обмежується лише останніми уроками кожного розділу (*Unit*), а поширюється й на інші уроки. У підручнику збережено принцип застосування виключно автентичних текстів, які практично не адаптувалися (за винятком незначних скорочень), і запозичені з британських та американських засобів масової інформації.

Мета навчання письма як мовленнєвого умінь досягається за рахунок розширення типів вправ для його розвитку. У цьому підручнику студенти засвоюють принципи написання низки типів писемної продукції, про які вже згадувалося вище, значно розширюючи діапазон власних умінь породжувати писемні тексти, що відповідають вимогам носіїв англійської мови. Разом з тим студенти продовжують традицію написання фабульних міні-творів з використанням засвоєного матеріалу.

Розвиток мовленнєвих навичок. *Засвоєння лексики* та її включення до структури мовленнєвих умінь є важливим завданням підручника. Лексика вводиться семантичними кластерами і семантизується без застосування перекладу за допомогою малюнків, контексту, використання синонімів або антонімів та пояснень англійською мовою. Наявність двомовних (англо-українського та українсько-англійського) словників наприкінці підручника знімає будь-які лексичні проблеми студентів. Враховуючи орієнтацію на міжнародні тести типу *CAE (Certificate in Advanced English)*, в підручнику передбачена систематична робота по засвоєнню понад 800 найскладніших значень фразових дієслів (розділ *Adventures in Pencader Hollow – 2*).

Вдосконалення граматичних навичок, формування яких на першому та другому курсі проходило на основі окремого від підручника посібника (*Dictum Factum University Practical English Grammar 2005*), на четвертому курсі здійснюється в рамках підручника. З цією метою до змісту майже кожного модуля (*Part*) уроку входять вправи по підтриманню різних елементів граматичної системи, яка вже сформована у свідомості студента. Ці вправи мають форму коректування недосконалих текстів, утворення слів від заданої основи, множинного вибору тощо.

Структура підручника. Підручник включає такі компоненти: 1) карта розподілу матеріалу підручника (*MAP OF THE DICTUM FACTUM ADVANCED PRACTICAL ENGLISH COURSE*), яка показує розподіл матеріалу за розділами (*Units*), уроками (*Lessons*), темами (*Topics*), а також вказує, на які частини тесту типу *CAE* переважно орієнтовані вправи відповідного уроку (*CAE Exam Focus*); 2) Вступ, який Ви саме зараз читаете; 3) основна частина підручника, яка розділена на чотири розділи (*Units*), в одному з яких (четвертому) – 4 уроки, а в інших – по 3; 4) розділ для засвоєння англійських фразових дієслів (*Adventures in Pencader Hollow – 2*); 5) розділ з текстами для домашнього читання; 6) англо-українські та українсько-англійські словники до кожного уроку (за винятком уроку 4 в розділі 4).

Контроль засвоєння змісту підручника здійснюється переважно у форматі тесту *CAE (Certificate in Advanced English)*, тобто за допомогою комплексного тесту, який включає чотири частини: 1) аудіювання (40 хвилин, 4 тексти: I – розуміння загального змісту, II – розуміння деталей, III – пошук конкретної інформації, IV – розпізнавання смислу та факторів відношення) має форму підтвердження або спростування, множинного вибору, заповнення пропусків або таблиць тощо, знаходження відповідника, дописування незакінчених речень; 2) говоріння – студентів тестують парами (14 хвилин на кожну пару, чотири завдання: I – бесіда на особисті теми без візуальної опори; II – порівняння, протиставлення та розмірковування з візуальною опорою на два або більше малюнків; III – обговорення та оцінювання з візуальною опорою на серію малюнків; IV – розвиток теми, яка обговорювалася в частині III, з перенесенням обговорення на особистий досвід студентів); 3) читання (75 хвилин, 4 тексти: призначення текстів та варіанти форми виконання – такі ж, як і при контролі аудіювання), структура вправ для навчання читання у підручнику відповідає тій, яка використовується при тестуванні; 4) письмо (90 хвилин, 2 завдання: диктант (1500 знаків), написання листа за завданням (120–180 слів) або міні-твору за завданням (120–180 слів). Лексичний та граматичний компоненти контролюються за допомогою окремих письмових перекладів англійською мовою з української (обсяг кожного перекладу – 1000 знаків, час на виконання кожного перекладу – 45 хвилин). Комплексний тест у повному обсязі використовується тільки раз у семестрі, на останньому тижні навчання. На усний іспит виноситься тільки тест для перевірки говоріння. Оцінки з усіх частин комплексного тесту складаються і виводиться середня, яка округлюється за арифметичними правилами. Для переведення п'ятибальної оцінки у 100-бальну, слід помножити середню оцінку на 20. Результат фактично означатиме відсоток правильності виконання завдання і повністю відповідатиме шкалі оцінювання, яка застосовується у болонській системі. Контроль протягом семестру здійснюється за допомогою перекладів та диктантів (приблизно раз на місяць, по закінченні певної дози матеріалу. Підготовка до здачі інших компонентів тесту відбувається в процесі навчання, бо більшість вправ мають структуру, ідентичну структурі завдань відповідної секції тесту.

Експериментальне навчання, проведене в групах четвертого курсу англійського перекладацького відділення факультету іноземних мов Донецького національного університету показало, що застосування даного підручника забезпечує формування повноцінних мовленнєвих навичок та умінь і засвоєння релевантної соціокультурної інформації.

Йдучи назустріч побажанням викладачів, які вже працюють з підручниками серії *Dictum Factum* до змісту “Книги для викладача” включені не тільки ключі до найбільш складних вправ та транскрипт текстів, записаних на аудіокасету, але й тестові завдання для контролю засвоєння матеріалу секцій *Adventures in Pencader Hollow-2* та *Home Reading section*, ключі до них, а також приблизний план розподілу матеріалу підручника на увесь навчальний рік за тижнями та заняттями. Розподіл проведено з розрахунку 6 годин на тиждень та за умови відповідності студентів згаданим рівням навчання. У випадку відхилень будь-яких з цих чинників, викладачі самі можуть провести відповідне коригування. “Книгу для викладача” можна замовити у видавництві “Нова Книга”, контактні телефони та електронна адреса якого наводяться наприкінці підручника.

Автори будуть вдячні за пропозиції чи зауваження щодо будь-яких питань, пов'язаних із застосуванням підручника. Вони також готові надати консультативну та іншу допомогу у справі запровадження навчальних матеріалів серії *Dictum Factum* в освітніх закладах. Ви можете підтримувати зв'язок з нами через видавництво “Нова Книга”.

При підготовці підручника були використані ресурси Інтернету і такі джерела.

Англо-русский экономический словарь. – М.: Рус.яз., 2003; Англо-русский синонимический словарь. – М.: Рус.яз., 2000; Англо-русский словарь языка СМИ. – М.: Рус.яз. Медиа, 2003; Балла М. І. Англо-український словник

(в 2-х томах). – К.: Освіта, 1996; Англо-український словник друкарської і видавничої справи / П. Г. Коллін. – Харків: Каравела, 2002; Англо-український словник маркетингових термінів / А. Іванович, П. Г. Коллін. – Харків: Каравела, 2002; Англо-український словник мультимедійних термінів / П. Г. Коллін. – Харків: Каравела, 2002; Англо-український словник політичних термінів / П. Г. Коллін. – Харків: Каравела, 2002; Баранцев К. Т. Англо-український фразеологічний словник. – К.: Знання, 2005; Екологія dvt Atlas. – К: Знання-прес, 2001; Карабан В. І. Українсько-англійський юридичний словник. – Вінниця: Нова Книга, 2003.; Карабан В. І. Англо-український юридичний словник. – Вінниця: Нова Книга, 2004; Кортни Р. Английские фразовые глаголы. Англо-русский словарь. – М.: Руссо, 2000; Ніколаєва С. Ю., Соловей М. І., Головач Ю. В. та ін. Програма з англійської мови для університетів/інститутів (п'ятирічний курс навчання). – К.: Київ. держ. лінгв. ун-т, 2001; 1993; Рум А. Великобритания: Лингвострановедческий словарь. – М.: Рус.яз., 1999; Словник іноземних музичних термінів та виразів / В. В. Павленко – Вінниця: Нова Книга, 2005; Томахин Г. Д. Америка через американізми. – М.: Высш. школа, 1982; Томахин Г. Д. США: Лингвострановедческий словарь. – М.: Рус.яз., 1999; Червоний О. І. Про мову і переклад. – К: Либідь, 2007; Черноватий Л. М., В. І. Карабан, Ковальчук Н. М. Пригоди в ущелині Пенкадер: Посібник з вивчення англійських прийменників та фразових дієслів для студентів ВНЗ. – Вінниця: Нова Книга, 2004; Черноватий Л. М., Карабан В. І., Пенькова І. О. Переклад англомовної економічної літератури: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. – Вінниця: Нова Книга, 2007; Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. В. Переклад англомовної юридичної літератури: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. Видання третє, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2006; Черноватий Л. М., Карабан В. І. та ін. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури: Система державного управління США: Навчальний посібник для ВНЗ. – Вінниця: Нова Книга. – 2006; Черноватий Л. М., Карабан В. І. та ін. Переклад англомовної громадсько-політичної літератури: Міжнародні угоди у галузі прав людини: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. – Вінниця: Нова Книга. – 2006; Юцевич Ю. Є. Музыка: Словник-довідник. – Тернопіль: Богдан, 2003; Collins Cobuild Dictionary of Phrasal Verbs. – London: Collins, 1989; Collins Thesaurus. – London: Collins, 2000; Collins Cobuild English Language Dictionary. – London: Collins, 1990; Concise Columbia Encyclopedia. – New York: Columbia University Press, 1994; Dictionary of American Slang. – М.: Рус.яз., 1991; Dictum Factum Practical University Grammar/ L.Chernovaty, V.Karaban (eds). – Vinnytsya: Nova Knyha, 2005; Certificate in Advanced English. – Cambridge: University of Cambridge Local Examinations Syndicate. – 1998; Evans V. Successful Writing. Intermediate. – Newbury: Express Publishing, 2000; Evans V. Successful Writing. Upper Intermediate. – Newbury: Express Publishing, 2004; Heaton J., Turton N. Longman Dictionary of Common Errors. – М.: Russkiy Yazyk, 1991; Focus on Britain. – L.: Foreign and Commonwealth Office, 2003; Jates Ch.. Check in. English in Tourism. – London: Casell, 1991; Kyiv Post; Lederer, R. Adventures of a Verbivore. – NY: Pocket Books, 1994; Lederer, R. Anguished English. – Charlston: Wyrick & Company, 1987; Leveson L.F., M.Cass. Sky Talk. – London: Stanley Thornes, 1984; Longman Dictionary of Contemporary English. – Longman, 2003; Longman Dictionary of English Language and Culture. – Longman, 1992; Longman Lexicon of Contemporary English. – Longman, 1981; Macmillan Visual Dictionary. – NY: Macmillan, 1995; Merriam Webster English Language Dictionary. – 1994; Modern Languages: Learning, Teaching, Assessment: A Common European Framework of Reference. – Council for Cultural Cooperation, Education Committee. – Strasbourg, 2001. – <http://www.ecml.at/default.asp>; New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language. – 1993; Oxford Collocations Dictionary of English. – OUP, 2002; Oxford-Duden Pictorial English Dictionary. – Oxford-Mannheim, 1985; Oxford Guide to British and American Culture. – London: OUP. 2001; Portrait of the USA. – USIA, 1997; Outline of US Economy. – Vienna: US Dept of State, 2000; Outline of US Government. – Vienna: US Dept of State, 2000; Stanton, A., Morris S. CAE Practice Tests 1–2. – Longman, 2004; Stevenson, D. American Life and Institutions. – Stuttgart: Ernst Klett Verlag. – 2000; Swan M. Practical English Usage. – OUP, 1997; Transparency in Government. – Vienna: US Dept of State, 2000; The Guardian; The Newsweek; The Mail on Sunday; Taffy Ap Sion and the Fairy Ring / Folk Tales of the British Isles. – Moscow: Raduga Publishers. – 1987. – P. 97–102; The Legend of Pantannas / Folk Tales of the British Isles. – Moscow: Raduga Publishers. – 1987. – P. 91–96; The Sunday Times; The Time; The US News and World Report; www.carousel.music.com; www.daradragon.com; www.essentialsofmusic.com; www.factmonster.com; www.juststrings.com; Universal Declaration of Human Rights. – Available from: < <http://www.unhchr.ch/udhr/lang/eng.htm> >; International Covenant on Civil and Political Rights. – Available from: < http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/a_ccpr.htm >; International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. – Available from: < http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/a_ceschr.htm >.

Подяка. Автори висловлюють щире подяку студентам факультету іноземних мов Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, які брали участь у зборі інформації під час підготовки цього підручника (незалежно від того, чи були використані згадані матеріали у самому підручнику). Це, зокрема, Бровченко А. А., Возносименко Г. С., Волкова І. А., Гайдабура І. А., Голуб І. О., Гринько Н. О., Грищенко В. А., Держаченко Ю. В., Дудолодова А., Єгорова Л. Є., Єна Т. М., Жарихіна Н. Ю., Жодані А. Ю., Журба Т. М., Карачова К. І., Каці І. В., Клименко Ю. С., Клименко Ю. В., Колесова О. В., Коновалова О. С., Костенко Т. К., Костирко С. О., Костіна О. А., Кривоніс О. В., Лагутіна Ю. Г., Лебедева А. Є., Левченко Д. Г., Лихобабіна А. С., Любенко К. І., Мальцева Ю. О., Омелечко М. М., Пелішенко М. В., Поставнича Т. В., Ситник Д., Скринник А. В., Сулименко К. В., Тихоніна Г. О., Червякова І. М., Шевченко В. М., Шуванова К. О., Яковлева О. А.

Навчальне видання

Леонід Миколайович Черноватий
В'ячеслав Іванович Карабан
Наталя Миколаївна Ковальчук
Ірина Пилипівна Ярощук
Тетяна Вікторівна Ганічева
Наталя Олександрівна Кукуєва

ПРАКТИЧНИЙ КУРС АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Частина 4

Підручник для студентів четвертого курсу вищих закладів освіти
(філологічні спеціальності та спеціальність «Переклад»)

Редактор С. І. Мазур
Коректор Ж. С. Швець
Комп'ютерна верстка: А. М. Швець

Підписано до друку 21.10.08. Гарнітура Times.
Формат 60×84_{1/8}. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 70,93. Наклад 1500 прим. Зам. № 8240

ПП «Нова Книга»
21029, м. Вінниця, вул. Квятека, 20
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

Тел. (0432) 52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.novaknyha.com.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
на ДП «Державна картографічна фабрика»
21100, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 19

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серії ДК № 869 від 26.03.2002 р.